

Komunikat prasowy

Agencji UE ds. narkotyków z siedzibą w Lizbonie

EUROPEJSKI RAPORT NARKOTYKOWY 2021: NAJWAŻNIEJSZE KWESTIE

Europejski rynek narkotykowy jest odporny na zakłócenia związane z COVID-19

(09.06.2021 r., LIZBONA – **EMBARGO 11.00 CET/10.00 Lizbona**) Dziś **Agencja UE ds. narkotyków (EMCDDA)** publikuje **Europejski raport narkotykowy na rok 2021: Tendencje i osiągnięcia**, ostatni roczny przegląd sytuacji narkotykowej w Europie ⁽¹⁾. W oparciu o dane z 29 państw (UE-27, Turcji i Norwegii) raport przedstawia nowe spostrzeżenia na temat konsekwencji złożonych i rozwijających się problemów narkotykowych dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz na temat rynku narkotykowego odpornego na zakłócenia związane z **COVID-19**.

Sprawozdanie ostrzega przed zagrożeniami dla zdrowia publicznego związanymi z dostępnością i stosowaniem większej liczby substancji, często o dużej sile działania lub czystości. Opisano w nim również, w jaki sposób zorganizowane grupy przestępcze zintensyfikowały nielegalną produkcję narkotyków w Europie, aby uniknąć wykrycia przemytu narkotyków, stwarzając zagrożenia dla środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa. Opierając się na najnowszym badaniu **EMCDDA** dotyczącym szybkiej oceny, w raporcie przeanalizowano najnowsze skutki pandemii **COVID-19** dla rynków narkotykowych, używania narkotyków i pomocy osobom uzależnionym ⁽²⁾.

Europejska komisarz do spraw wewnętrznych Ylva Johansson pisze: „Narkotyki są stałym i wszechobecnym zagrożeniem wpływającym na życie milionów ludzi. Ten *Europejski raport narkotykowy 2021* zawiera najnowsze dowody dotyczące tej ważnej kwestii, która niszczy strukturę naszego społeczeństwa, podsyca przemoc oraz zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu naszych obywateli. Jestem szczególnie zaniepokojony bardzo czystymi i silnymi substancjami dostępnymi na naszych ulicach i w internecie oraz 46 nowymi narkotykami wykrytymi w UE tylko w 2020 r. Dzięki nowym strategiom UE dotyczącym bezpieczeństwa i narkotyków nasze państwa członkowskie będą dysponowały solidnymi narzędziami umożliwiającymi zaradzenie tej sytuacji kryzysowej poprzez zrównoważone podejście, uwzględniające zarówno działania mające na celu ograniczenie podaży na narkotyki, jak i popyt na narkotyki, przy wsparciu ze strony EMCDDA”.

Dyrektor EMCDDA Alexis Goosdeel adds: „*Europejski raport narkotykowy 2021* pokazuje, jak bardzo zmieniła się sytuacja narkotykowa w ciągu ostatnich 25 lat, przy czym problem narkotykowy jest obecnie bardzo rozpowszechniony i dotyczy wszystkich głównych obszarów polityki. Jesteśmy świadkami dynamicznego i adaptacyjnego rynku narkotyków odpornego na ograniczenia związane z COVID-19. Obserwujemy również coraz bardziej złożone wzorce używania narkotyków, ponieważ konsumenci są narażeni na szerszy zakres substancji naturalnych i syntetycznych o silnym działaniu. Musimy pilnie zdać sobie sprawę z tego, że problem narkotykowy dotyka obecnie nie tylko szerokiej grupy osób, ale także na różne sposoby wpływa na nasze społeczeństwo. Dlatego uważam, że we wszystkich obszarach polityki społecznej, zdrowotnej i bezpieczeństwa kluczowe znaczenie ma opracowanie opartych na dowodach i zintegrowanych odpowiedzi przewidzianych w nowej strategii antynarkotykowej UE”.

COVID-19: jaki wpływ na podaż i używanie narkotyków?

Odporny i bardziej cyfrowy rynek narkotykowy — Przedstawiając wnioski z ostatniego badania **EMCDDA** trendspotter, dzisiejsze sprawozdanie pokazuje, w jaki sposób rynek narkotykowy w dalszym ciągu dostosowuje się do zakłóceń związanych z COVID-19, ponieważ handlarze narkotykami przystosowują się do ograniczeń podróży i zamykania granic. Na poziomie hurtowym znajduje to odzwierciedlenie w pewnych zmianach szlaków i metod przemytu, w tym w większym stopniu poleganiu na przemyśle za pośrednictwem intermodalnych kontenerów i handlowych łańcuchów dostaw oraz w mniejszym stopniu na korzystaniu z kurierów będących ludźmi. Uprawa konopi indyjskich i produkcja narkotyków syntetycznych w UE wydają się stabilne w okresie prepandemicznym, przy czym nie odnotowano spadku w wykrywaniu miejsc produkcji. Pomimo zakłóceń ulicznych detalicznych rynków narkotykowych w trakcie wczesnych blokad z powodu pandemii COVID-19, a także odnotowanych lokalnych niedoborów, sprzedawcy i nabywcy narkotyków przystosowali się do częstszego korzystania z zaszyfrowanych usług przesyłania wiadomości, aplikacji w mediach społecznościowych, źródeł internetowych oraz usług poczty i dostaw do domu. Zwraca to uwagę na to, czy długoterminowym skutkiem pandemii może być dalsza cyfryzacja rynków narkotykowych.

Od życia nocnego do domu — Z dowodów wynika, że we wczesnych okresach izolacji zainteresowanie konsumentów substancjami zwykle kojarzonymi z imprezami rekreacyjnymi (np. MDMA) było mniejsze, ponieważ osoby przebywały w domu. Analiza próbek ścieków (dostępna dla niektórych miast europejskich) sugeruje jednak, że w lecie 2020 r. złagodzone poziom używania większości narkotyków, ponieważ ograniczenia dotyczące przemieszczania się, podróżowania i zgromadzeń społecznych. Niepokojące wydarzenia związane z pandemią świadczą o możliwym wzroście dostępności cracku i jego zażywania w niektórych krajach.

Benzodiazepiny znajdujące się w centrum uwagi — Pojawiają się szczególne obawy związane z niewłaściwym stosowaniem benzodiazepin, bądź to niezgodnie z przeznaczeniem terapeutycznym, bądź to niedopuszczonych do użytku medycznego w Europie. Coraz częstsze używanie tych narkotyków obserwuje się wśród osób używających narkotyków w sposób wysoce ryzykowny, więźniów i niektórych grup osób zażywających narkotyki w celach rekreacyjnych, co może odzwierciedlać wysoką dostępność i niskie koszty tych substancji oraz kwestie zdrowia psychicznego związane z pandemią. Opublikowane wraz z dzisiejszym raportem jest badaniem **EMCDDA** na temat zagrożeń związanych z niekontrolowanymi „nowymi benzodiazepinami” pojawiającymi się na rynku NPS, które są powiązane z zatruciami i zgonami ⁽³⁾.

Europejski raport narkotykowy 2021: najważniejsze wnioski

Stosowanie konopi indyjskich pozostaje stabilne na wysokim poziomie, ale wzrost zawartości THC budzi obawy zdrowotne — Wzrost zawartości THC w haszyszu (średni zakres: 20%–28%). Ostrzeżenia zdrowotne ostrzegają przed zafalszowaniem konopi indyjskich przez wysoce toksyczne syntetyczne kannabinoidy.

Rejestracja konfiskat kokainy, niepokojący sygnał o potencjalnym wzroście szkodliwości dla zdrowia — Rekordowo 213 ton skonfiskowano w 2019 r. (wzrost z 177 ton w 2018 r.). Wzrosła czystość kokainy i po raz pierwszy więcej osób rozpoczyna leczenie. Wstępne dane dotyczące konfiskat w 2020 r. sugerują, że dostępność nie zmniejszyła się w czasie pandemii.

Stabilne zapotrzebowanie na amfetaminę sprawia, że produkcja krajowa w pobliżu konsumentów jest opłacalna — Oprócz likwidacji zakładów produkcyjnych w 2019 r. w UE skonfiskowano również substancje chemiczne wykorzystywane do produkcji amfetaminy, w tym 14 500 litrów BMK i 31 ton MAPA (wzrost z 7 ton w 2018 r.).

Produkcja metamfetaminy i handel nią wskazują na możliwość zwiększonego jej użycia w Europie — W Europie wykrywane są zarówno duże, jak i mniejsze zakłady produkcyjne, a duże ilości tego narkotyku są przeladowywane w UE na inne rynki.

Ryzyka dla zdrowia wynikające z dostaw produktów MDMA o wysokiej mocy — Oprócz zwiększania średniej zawartości MDMA w tabletkach i zwiększania czystości proszków wykrywane są również produkty o bardzo wysokiej zawartości MDMA. Wstępne dane z 2020 r. wskazują, że w okresach izolacji zainteresowanie tym narkotykiem było mniejsze.

Pośród nich są nowe syntetyczne kannabinoidy i nowe syntetyczne opioidy — W 2020 r. w Europie po raz pierwszy zgłoszono w sumie 46 nowych substancji psychoaktywnych, co oznacza, że całkowita liczba monitorowanych przez EMCDDA wyniosła 830.

Czy rządziej stosowane leki stanowią coraz większe wyzwanie dla zdrowia publicznego? — Do leków tych należą halucynogeny, ketamina i GHB. Niepokojąco, w niektórych warunkach zgłaszane są intensywne wzorce używania.

Duże konfiskaty heroiny wskazują na możliwość zwiększonego jej zażywania i szkód dla zdrowia — W UE wciąż konfiskuje się duże ilości heroiny (7,9 tony w 2019 r.), co budzi obawy co do możliwego wpływu na poziom jej zażywania.

Zorganizowane grupy przestępcze intensyfikują nielegalną produkcję narkotyków w Europie — W 2019 r. zlikwidowano łącznie 370 nielegalnych laboratoriów.

Przestępstwa związane z narkotykami nasilają się, przy czym dominuje posiadanie i dostarczanie konopi indyjskich — Szacuje się, że w 2019 r. w UE zgłoszono 1,5 mln przestępstw związanych z narkotykami; 82% dotyczyło używania lub posiadania na własny użytek.

Osoby rozpoczynające leczenie po raz pierwszy w związku z używaniem heroiny nadal wstrzykują mniej — Chociaż w ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba osób przyjmujących narkotyki drogą iniekcji w Europie spada, pozostaje to główną przyczyną szkód związanych z narkotykami.

Aby osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju w zakresie HIV i HCV, konieczne jest zwiększenie skali leczenia i profilaktyki — Zwiększony dostęp do zintegrowanych badań i usług leczenia jest ważnym elementem realizacji celów.

Zgony spowodowane przedawkowaniem opioidów i innych narkotyków wskazują na potrzebę rozwoju usług — Zażywanie substancji wysokiego ryzyka i jednocześnie używanie wielu substancji w dalszym ciągu napędzają zgony wywołane narkotykami w Europie.

Przewodnicząca zarządu EMCDDA Laura d'Arrigo podsumowuje: „Ponieważ problemy narkotykowe w Europie nadal się zmieniają, Europa musi również zareagować na nie. Kryzys związany z COVID-19 pokazał nam wartość informacji naukowych, opartych na dowodach i porównywalnych we wszystkich państwach. Dzisiejsze sprawozdanie zawiera terminową analizę, która pomoże decydentom nadążyć za nowymi tendencjami i zmianami oraz zidentyfikować obszary wymagające szybkich działań. Nowa strategia antynarkotykowa UE nie tylko określa dla nas kierunek dalszych działań, ale także wzmocni nasze zdolności do wspólnego działania w celu ochrony zdrowia, dobrobytu i bezpieczeństwa obywateli UE”.

Uwagi

(¹) *Europejski raport narkotykowy 2021* (w 24 językach) jest dostępny na stronie www.emcdda.europa.eu/edr2021 Dane krajowe stanowiące podstawę sprawozdania są dostępne w Statistical Bulletin (Biuletynie Statystycznym) 2021 www.emcdda.europa.eu/data W raporcie opisano sytuację narkotykową do końca 2020 r. w oparciu o dane z 2019 r. i, jeżeli są dostępne, z 2020 r.

(²) *Wpływ COVID-19 na rynki narkotykowe, korzystanie z narkotyków, ich problemy i usługi dla społeczności oraz więzienia – Wyniki badania tendencji EMCDDA*, kwiecień 2021 r. Dostępne w języku angielskim.

www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021/emcdda-releases-third-trendspotter-study-on-covid-19-and-drugs_en

(³) *Nowe benzodiazepiny w Europie – przegląd*. Dostępne w języku angielskim. www.emcdda.europa.eu/news/2021 www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/new-benzodiazepines-europe-review_en